

Museale molenvondst

Deze keer een bijdrage uit www.collectiegroningen.nl. In deze aankondiging uit 1820 wordt de papiermolen Werklust in Groningen ter verkoop aangeboden. De molen wordt geadverteerd als een 'florisant FABRIEK, zijnde de zeer beklante PAPIERMOLEN door Wind gedreven, WERKLUST genaamd...en zijnde de eenige Papier-Fabriek in de Provincien Groningen, Vriesland en Drenthe.' De vermogende doopsgezinde jeneverstokers Albert en Jacob Hesselink Wzn. worden de nieuwe eigenaren.

Openluchtzwembad 'De Papiermolen' is sinds 1955 een populair Gronings recreatiecomplex. De naam is ontleend aan de papiermolen die daar tussen 1734 en 1843 heeft gestaan. De Groningse apothekerszoon Wesselus Sevensteern was nog maar 25 jaar toen hij eind 1732 een octrooi aanvraag om een papiermolen te beginnen aan het Helperdiepje, net buiten de Stad Groningen. In vroegere papiermolens werd papier van textiel (lompen) gemaakt. 'Werklust' bevoorraade de gehele provincie, tot aan Ostfriesland, met schrijfpapier. Tussen de vijftig en honderd arbeiders verdienden hun brood in de molen - mannen, vrouwen en ook veel kinderen. Daarmee was de papiermolen de grootste werkgever van de provincie. De werknemers maakten lange dagen: van drie uur 's ochtends tot soms negen uur 's avonds, en dat zes dagen in de week. Niet voor niks heette de papiermolen 'Werklust'!

Ondanks het goede product werd de molen met moeite draaiende gehouden. Naast het stelsmatig gebrek aan lompen verloor het bedrijf door een hardere oostgrens in de Bataafs-Franse tijd zijn belangrijke Noord-Duitse afzetgebied. In 1816 werd de staat van 'Werklust' door zijn toenmalige eigenaren, het collectief Forsten & Co. beschreven als: 'Bevorens in een zeer bloeyende staat doch vervolgens meer en meer in debiet vermindert door de hogere prijzen van materialen en werklonen.'

Papiermolens bleken uiteindelijk niet meer concurrerend door de opkomst van de industriële papiermachine. De gebroeders Hesselink besloten hun verlies te delen en boden in juli 1842 'Werklust' per veiling te koop aan. De molen kreeg een nieuwe bestemming als barmolen in Steenwijk en de laatste voormalige molenhuisjes werden in 1953 gesloopt om plaats te maken voor openluchtzwembad De Papiermolen. Met dank aan Groninger Archieven en Megan K. Williams.

Beeld: Aankondiging van de veiling van de papiermolen 'Werklust', Groningen, 1820.

Papiermolen Werklust door B.D. Poppen

In 1929 schreef dr. W.J. Koppius in de afleveringen maart, april en mei van het geïllustreerd maandblad 'Groningen' een uitgebreid artikel over de reeds in 1843 afgebroken papiermolen Werklust. Deze molen was in 1734 ten zuiden van de stad Groningen gebouwd, aan het eind van de huidige Papiermolenlaan, ten westen van de Heereweg en ter hoogte van het Sterrebos. Op deze locatie bevindt zich nu het openluchtbad De Papiermolen.

Het digitale document omvat 23 pagina's en is te lezen of te downloaden via de link

https://www.bdpoppen.nl/pdf/papiermolen_werklust.pdf

